

**Neem een optimale
start als zelfstandige,
ook na je 45ste
verjaardag:
Sociaal verzekerd als
zelfstandige**

Wat komt er bij kijken?

What's on the menu?

Sociale zekerheid

Indeling in bijdragecategorieën

Bijdrageberekening: hoe zit het in elkaar?

Bijdrageberekening **per categorie**

Waarom sociale bijdragen betalen (sociale voordelen)?

Aanvullende verzekeringen

Sociale zekerheid

en het sociaal statuut als zelfstandige

Wat is sociale zekerheid?

- Verplichte “verzekering”
- Voor wie beroepsactief is
- Via betaling sociale bijdragen
- Bescherming tegen “sociale risico’s”

Wie is zelfstandige?

**Zelfstandige
in vennootschap**

bestuurder of
werkend vennoot

**Zelfstandige
met eenmanszaak**

Helper

**Meewerkend
echtgeno(o)t(e)**

OF

OF

OF

Hoe is de sociale zekerheid voor zelfstandigen geregeld?

- Aansluiting sociaal verzekeringsfonds
- Verplicht voor elke zelfstandige
- Vóór start activiteit

Indeling in bijdragencategorieën

maakt het uit?

Bijdragecategorieën

- Hoofdberoep
- Bijberoep
- Gelijktelling met bijberoep (artikel 37)
- Meewerkende echtgenoot (MWE)

↳ **gevolgen voor sociale bijdragen en bescherming**

Hoofdberoep

liantis

Zelfstandige activiteit = hoofdactiviteit

Geen ander beroep of statuut

- geen (of beperkte) tewerkstelling als werknemer of ambtenaar
- geen (of beperkte) sociale uitkering als werknemer of ambtenaar

→ onvoldoende sociale bescherming

Bijberoep

- Aansluitingscategorie \neq vrije keuze
- Afhankelijk van **professionele situatie** - voldoende sociale bescherming als werknemer of ambtenaar
- Inkomsten of tijdsbesteding spelen geen rol

Voldoende sociale bescherming als werknemer of ambtenaar?

1. minstens halftijdse tewerkstelling

Dubbele voorwaarde per kwartaal:

- gemiddeld halftijdse tewerkstellingsbreuk
- 235 uren tewerkstelling

Afwijking voor vast benoemde leerkrachten:
60% tewerkstelling

2. voldoende sociale uitkering

Werkloosheidsuitkering, ziekte-uitkering ...

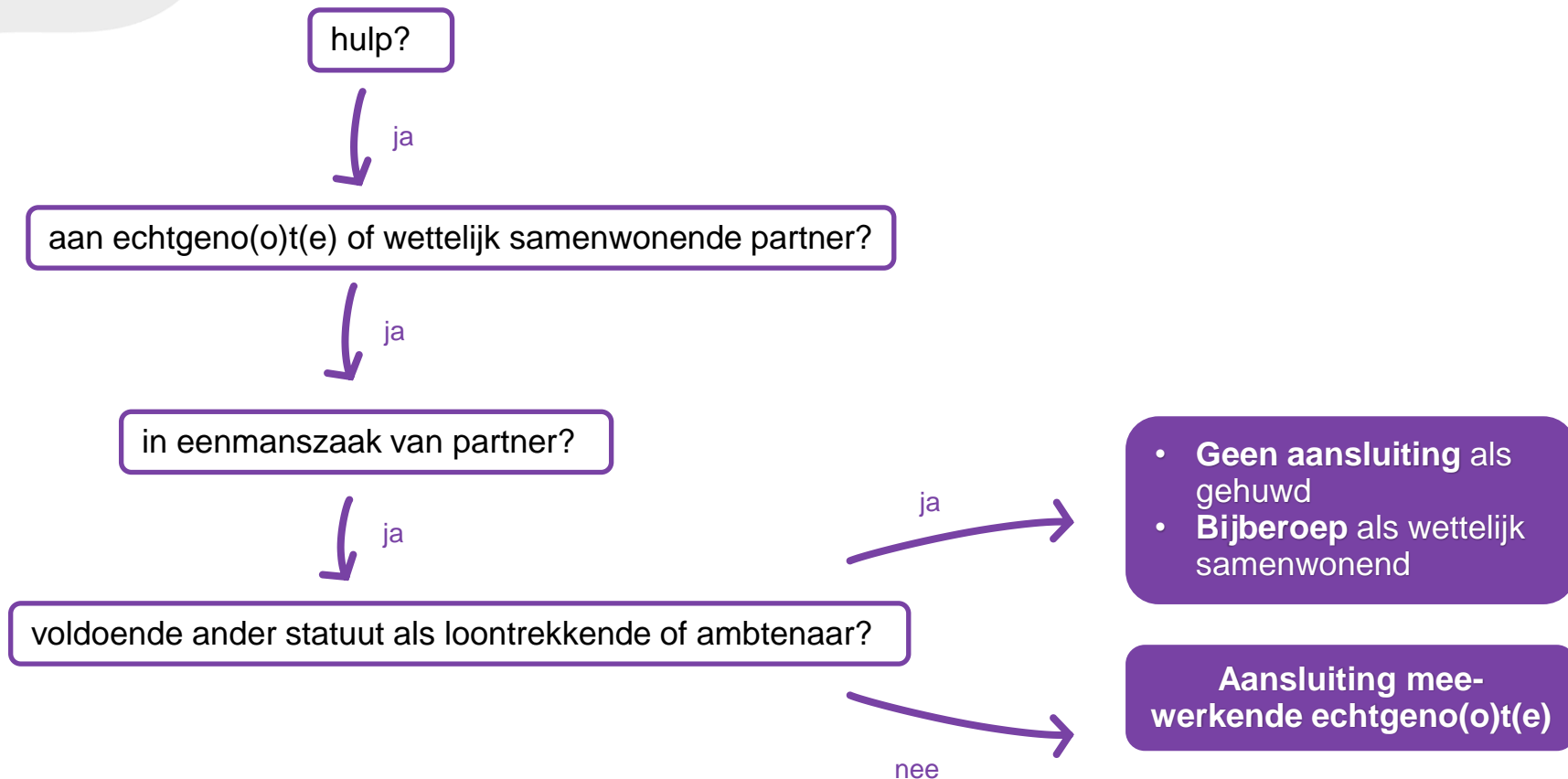
Let op: nagaan of uitkering wel gecombineerd mag worden met een zelfstandige activiteit!

Meewerkende echtgenoot

liantis

Schema: wie is meewerkende echtgeno(o)t(e)?

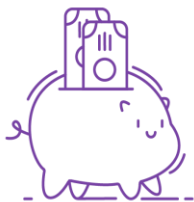
Gelijkstelling met bijberoep

liantis

Wat?

- Geen apart statuut
- 'Ontsnappen' aan minimumbijdrage hoofdberoep/meewerkende echtgenoot
- Gelijkstelling bijberoep = art 37

Zelfstandigen met zeer beperkt inkomen

Voorwaarden

- Max. € 8.595,80 NBI op jaarbasis
- **Afgeleide rechten** in sociale zekerheid
 - Gehuwd met iemand die sociaal statuut heeft
 - Overlevingspensioen
 - Vastbenoemd leerkracht tussen 50% en 60%
 - Vanaf 01/07/2023: personen met een handicap (verminderd verdienvermogen van minstens 66%)
 - Bepaalde politici (volksvertegenwoordiger, schepen, burgemeester of OCMW-voorzitter)

Categorie bepaalt sociale bijdragen en voordelen

Hoofdberoep, MWE maxistatuut

- Hogere sociale bijdragen
- Minimumbijdrage
- Sociale voordelen voor zelfstandigen

Bijberoep/art 37

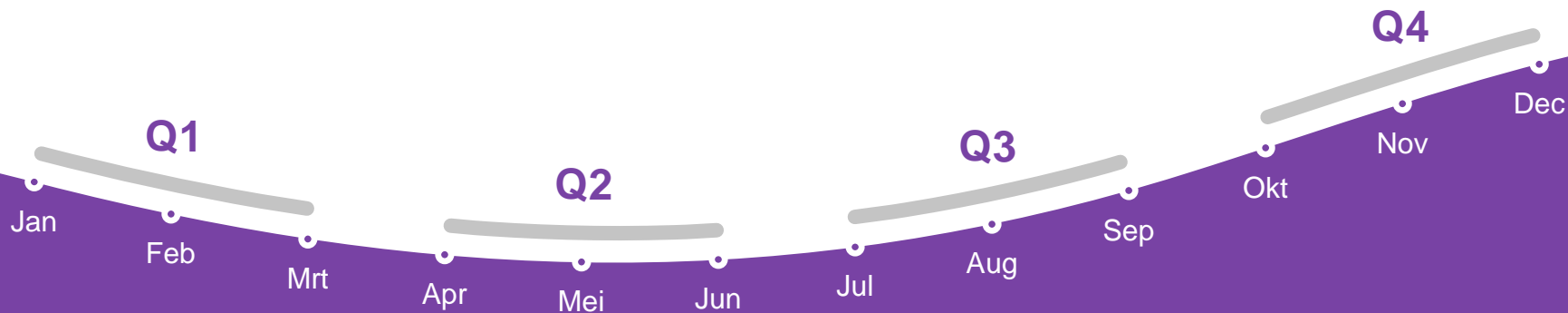
- Lagere sociale bijdragen
- Geen sociale voordelen voor zelfstandigen
- Sociale voordelen via ander statuut

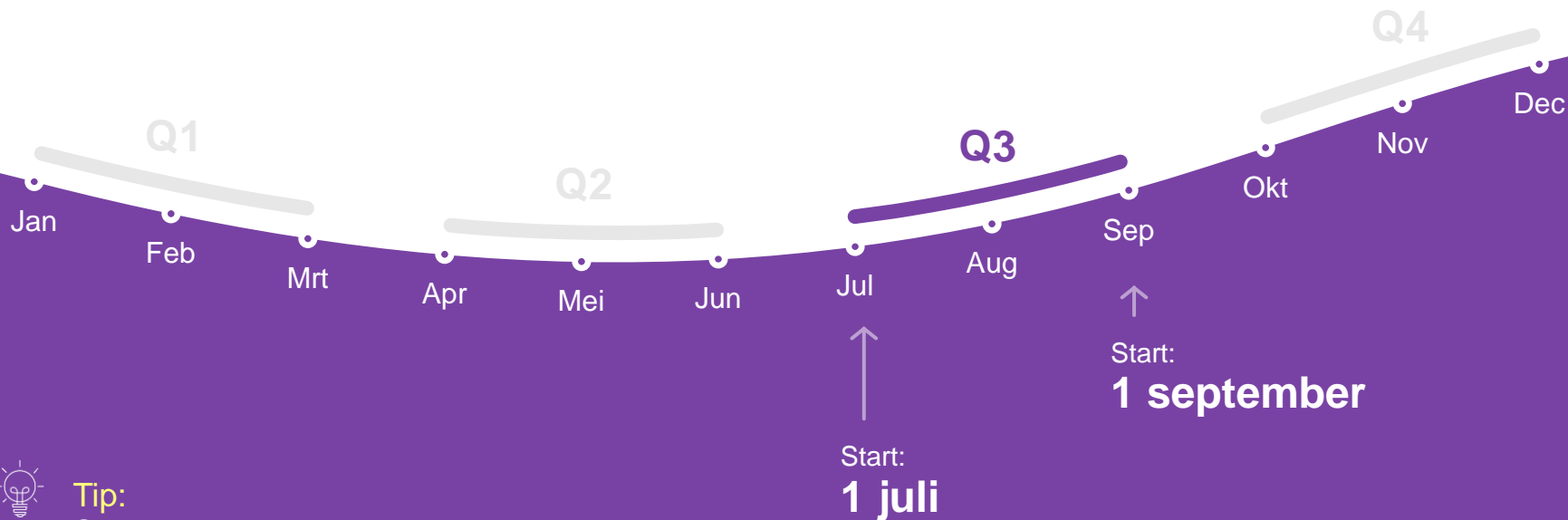
Bijdrageberekening

Hoe zit het in elkaar?

Je betaalt een bijdrage per kwartaal

Je betaalt een bijdrage per kwartaal – ondeelbaar

Tip:

Starten aan het begin van een kwartaal

Bijdragecyclus

Voorlopige bijdragen

Starters

voorlopige bijdrage

= **vast bedrag** volgens categorie

Tot en met het einde van het
3^e volledige kalenderjaar van activiteit

Voorlopige bijdragen

Gevestigde zelfstandigen

voorlopige bijdrage

= berekend op het netto belastbaar
inkomen van 3 jaar terug

Vanaf het 4^e volledige kalenderjaar van activiteit

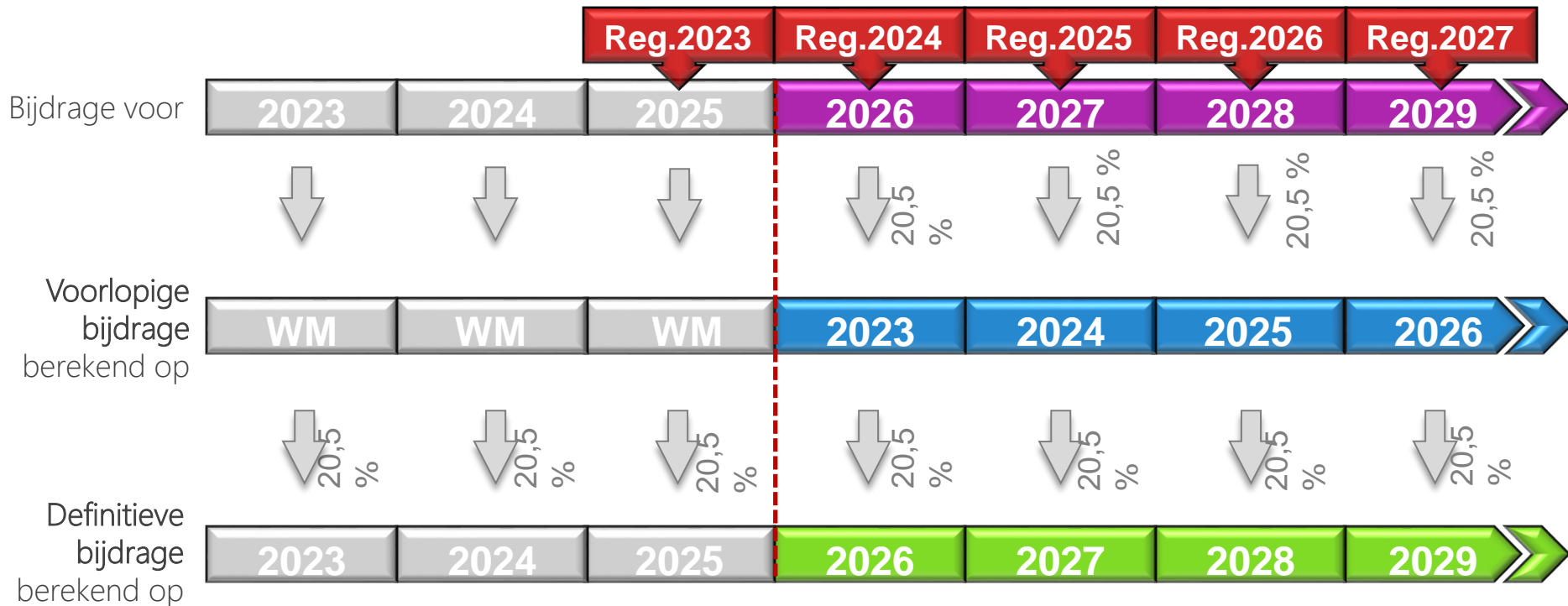

Definitieve bijdragen

- Berekend op netto belastbaar inkomen van het jaar zelf
- Vastgesteld door fiscus
- Regularisatiebijdrage
- Voortdurende herzieningen, gedurende de hele loopbaan

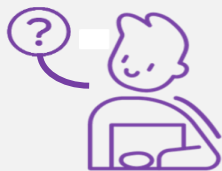
Bijdragecyclus

Situatie: start op 01/01/2023

STARTER: tot en met het einde van het 3e volledige kalenderjaar van activiteit

- 2/3/4 2023 – 2023 (onvolledig jaar)
- 2024 – 2024
- 2025 – 2025
- 2026 – 2026 (NIET 2026 op 2023)
- 2027 – 2024 – 2027
- 2028 – 2025 – 2028

Wat als het **inkomen**
stijgt of daalt ?

Aanpassen sociale bijdragen?

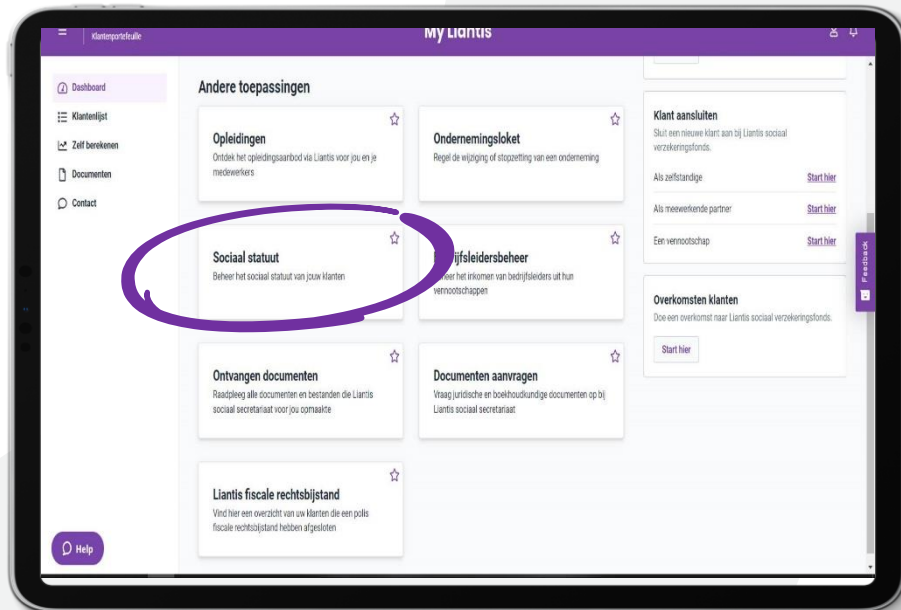
- **voorlopige bijdragen**
- als inkomen van 3 jaar terug / als starter niet representatief is
- zowel **vermindering** als **vermeerdering** is mogelijk - flexibel

- definitieve bijdragen
- Let op voor onterechte verminderingen!

My Liantis

Eén digitale toegang: My Liantis

- alle toepassingen gebundeld
- 24/7
- inclusief verhogen/vermindere voorlopige bijdragen

Netto belastbaar jaarinkomen - NBI

totale brutojaarinkomen als zelfstandige

- beroepskosten

- sociale bijdragen (incl. VAPZ)

=

netto belastbaar jaarinkomen
(= bedrag vóór berekening belasting)

20,5%
op netto
belastbaar
jaarinkomen

Hoeveel sociale bijdragen betaalt men precies?

Afhankelijk van:

- aansluitingscategorie
- netto belastbaar inkomen (NBI) als zelfstandige

Principe

20,5%

tot NBI 70.857,99 euro

0%

vanaf NBI
104.422,24
euro

14,16%

tot NBI 104.422,24
euro

- Op basis van fiscale gegevens
- Beroepsinkomsten
 - ≠ roerende inkomsten
 - ≠ onroerende inkomsten
 - ≠ diverse inkomsten

Inkomsten uit een **zelfstandige activiteit**

Voorbeeld bijdrageberekening

NBI: € 30.000

20,5% van € 30.000

$30.000 \times 0,205 = \text{€ } 6.150$ op jaarbasis

€ 6.150 verspreid over 4 kwartalen

$6.150 \div 4 = \text{€ } 1.537,50$ per kwartaal

Beheerskost

$1.537,50 \times 0,0395 = \text{€ } 60,73$ per kwartaal

€ 1.537,50

+

€ 60,73

Totaal: € 1.598,23

per kwartaal

Hoeveel sociale
bijdragen moet
ik betalen?

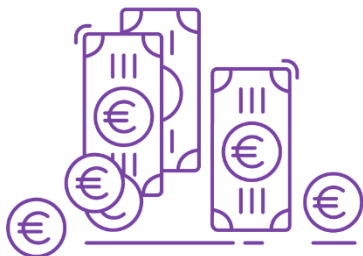
Tool website
[www.liantis.be/nl/tools/
sociale-bijdrage-
berekenen](http://www.liantis.be/nl/tools/sociale-bijdrage-berekenen)

The screenshot shows the Liantis website interface on a tablet. At the top left is the Liantis logo. To the right, there is a navigation menu with links: 'Over Liantis', 'Werken bij Liantis', 'Accountants en belastingadviseurs', 'Blog', 'Contact', 'FAQ', 'NL', and a 'My Liantis' button. Below this is a purple navigation bar with menu items: 'Corona', 'Zelfstandig worden', 'Ik ben zelfstandige', 'Personeelsbeleid', 'Welzijn op het werk', 'Opleiding', and a search icon. The breadcrumb trail reads 'Ik ben zelfstandige / Sociale bijdrage berekenen'. The main heading is 'Sociale bijdrage berekenen'. Below it, a paragraph explains: 'Als zelfstandige betaal je elk kwartaal sociale bijdragen. Ontdek hier hoe deze bijdragen precies berekend worden en maak zelf een simulatie op basis van jouw situatie.' The sub-heading is 'Hoeveel sociale bijdrage moet ik betalen?'. The form includes: 'Startdatum zelfstandige activiteit' with 'Maand' and 'Jaar' dropdowns; 'Einddatum zelfstandige activiteit' with 'Maand' and 'Jaar' dropdowns; 'Kwartaalbijdrage' with a '- Selecteren -' dropdown; and 'Statuut' with a '- Selecteren -' dropdown. A purple button labeled 'Bereken bijdrage' is at the bottom.

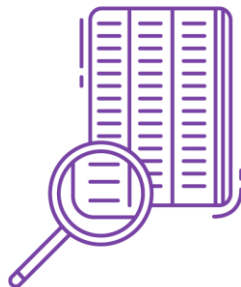
Wat als de zelfstandige geen volledig kalenderjaar actief is?

Geen volledig kalenderjaar actief?

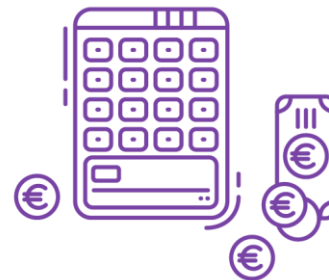
Stap 1

Reken het inkomen van de **actieve kwartalen** om naar een jaarinkomen

Stap 2

Pas het **bijdragepercentage** toe op het jaarinkomen

Stap 3

Bereken bijdrage per **kwartaal**

NBI Q4 = € 10.000

Stap 1

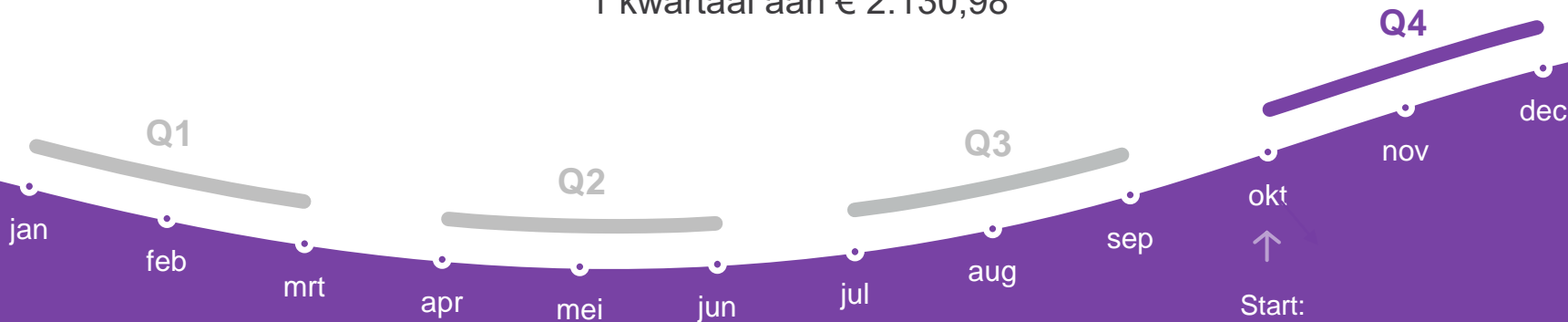
Jaarinkomen:

$€ 10.000 \div 1 \times 4 = € 40.000$

Stap 2 / 3

Sociale bijdragen:

1 kwartaal aan € 2.130,98

Start:
1/10

NBI Q3 + Q4 = € 10.000

Stap 1

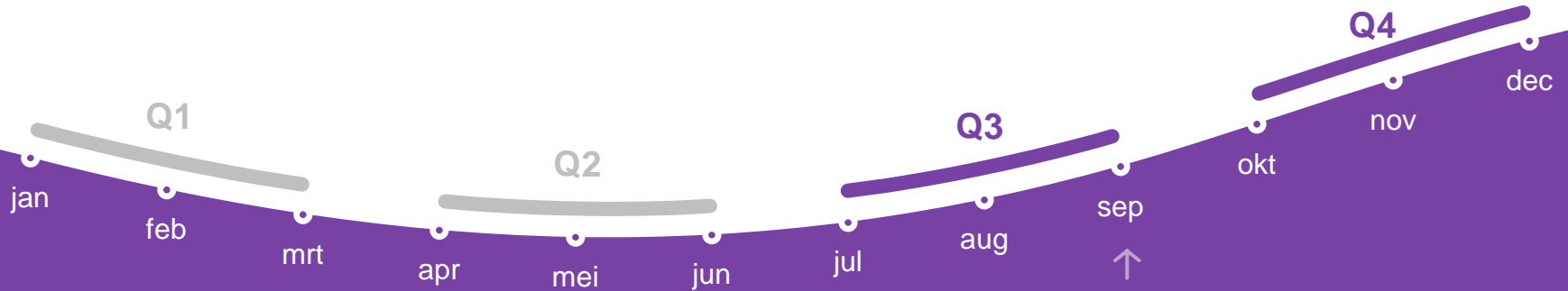
Jaarinkomen:

$€ 10.000 \div 2 \times 4 = € 20.000$

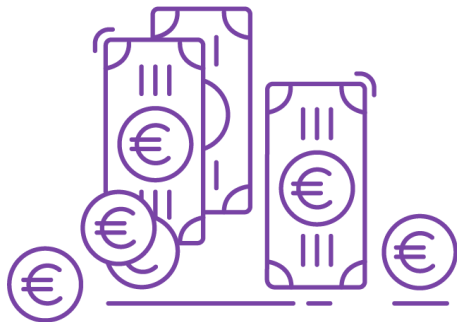
Stap 2 / 3

Sociale bijdragen:

2 kwartalen = $2 \times € 1.065,49 = € 2.130,98$

Start:
1/9

**Voorlopige bijdrage te betalen
vóór het einde van elk kwartaal**

Uitzondering: betalingsuitstel eerste
2 kwartalen bij tijdige aansluiting

Te laat?

Verhogingen 3% per kwartaal
en eenmalig 7% per jaar

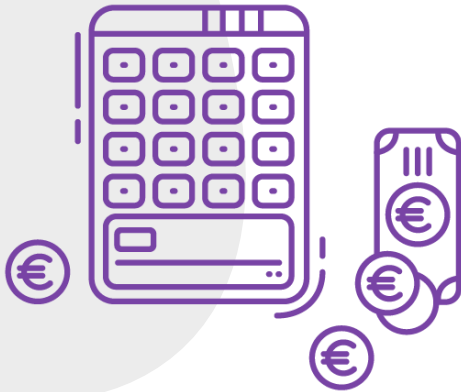
Voorbeeld verhogingen kwartaalbijdragen 2022

	januari '22	april '22	juli '22	oktober '22	januari '23	Totaal verhogingen (status januari '23)
Bijdrage Q1	€ 1.000	€ 1.000 + 3%	€ 1.000 + 6%	€ 1.000 + 9%	€ 1.000 + 19%	€ 190
Bijdrage Q2		€ 1.000	€ 1.000 + 3%	€ 1.000 + 6%	€ 1.000 + 16%	€ 160
Bijdrage Q3			€ 1.000	€ 1.000 + 3%	€ 1.000 + 13%	€ 130
Bijdrage Q4				€ 1.000	€ 1.000 + 10%	€ 100
						€ 580

A thick white wave-like line starts from the left edge of the slide, curves upwards to a peak, then downwards to a trough, and finally curves upwards again towards the right edge.

Bijdrageberekening per categorie

Bijdrageberekening hoofdberoep

Voorlopige bijdrage starter:

Minimumbijdrage = € 874,19

(€ 16.409,20)

Voorlopige bijdrage gevestigde zelfstandige:

Berekend op N-3

Herziening van de voorlopige bijdrage
zodra het definitieve NBI gekend is

- 20,50% van het NBI, maar minimumbijdrage blijft altijd verschuldigd

Uitzondering primostarter

Primostarter

Wie?

- **Eerste 4 kwartalen** aansluiting in **hoofdberoep**
- Ook wie **voorheen** was aangesloten in **bijberoep**, als **student-zelfstandige** of **MWE mini-statuu**t

geen hoofdberoep, art 37 of MWE maxi in 5 jaar voorafgaand aan start, herneming of overstap

Primostarter

- Lagere **minimumbijdrage** van € 451,43 per kwartaal
- Berekend op een **minimum NBI van € 8.473,80**
(i.p.v. € 16.409,20)
- **Starterskorting: € 111,94 op 1ste kwartaal**

Lagere voorlopige bijdragen op aanvraag

Volledige sociale bescherming

Bijdrageberekening bijberoep

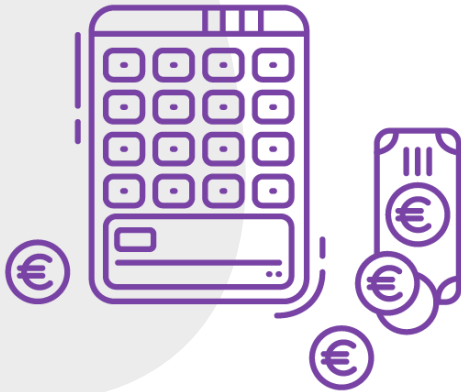
Voorlopige kwartaalbijdrage voor starters:
€ 96,72

Voorlopige bijdrage gevestigde zelfstandige:
Berekend op N-3

Herziening voorlopige bijdrage op basis van NBI

- **Vrijstelling** als NBI lager dan € 1.815,41
- 20,50% als inkomen € 1.815,41 of meer bedraagt
- Inkomen \geq € 16.409,20 = bijdrage in hoofdberoep

Geen verplichte minimumbijdrage

**Wat als een zelfstandige in bijberoep
zijn/haar loontrekkende activiteit verliest?
Of omgekeerd?**

Overgang hoofdberoep naar bijberoep en omgekeerd

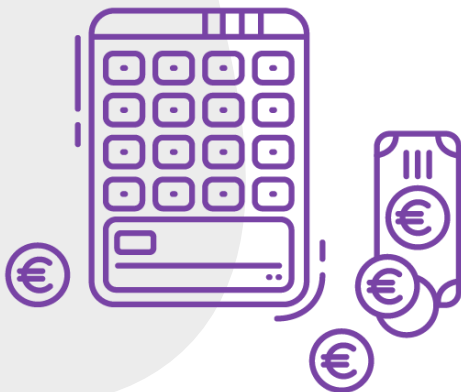

Geen nieuwe start

Voorlopige bijdragen op X-3
of als starter

Jaarinkomen = basis voor
definitieve bijdragen

Bijdrageberekening maxi meewerkende echtgenoot (echtgenote)

Voorlopige bijdrage starter:

Minimumbijdrage = € 384,03

(€ 7.208,56)

Voorlopige bijdrage gevestigde zelfstandige:

Berekend op N-3

Herziening voorlopige bijdrage obv definitieve NBI

- 20,50% van het NBI, met verplichte minimumbijdrage

Volledige sociale bescherming

Inkomen meewerkende echtgeno(o)t(e)

Deel inkomen uit eenmanszaak aangegeven door helpende partner → samen minder belasting

Huwelijksquotiënt	Toekenning	Bezoldiging
Zuiver fiscale ingreep	Zuiver fiscale ingreep	Eigen inkomen meewerkende echtgenoot
Niet gelinkt aan beroepsactiviteit	Enkel mogelijk bij hulp in eenmanszaak partner	Enkel voor meewerkende echtgenoot met aansluiting (maxi-statuuat)
Hoofdzelfstandige betaalt sociale bijdragen op totale inkomen	Hoofdzelfstandige betaalt sociale bijdragen op totale inkomen	MWE betaalt zelf sociale bijdragen op dit inkomen

Bijdrageberekening gelijkstelling bijberoep

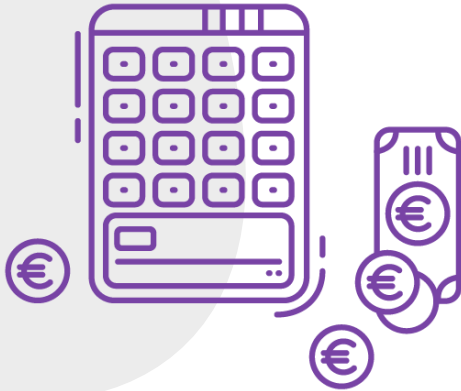
Voorlopige kwartaalbijdrage voor starters:
€ 96,72

Voorlopige bijdrage gevestigde zelfstandige:
Berekend op N-3

Herziening voorlopige bijdrage op basis van NBI

- **Vrijstelling** als NBI lager dan € 8.595,81
- 20,50% als inkomen € 8.595,81 of meer bedraagt
- Inkomen \geq € 16.409,20 = bijdrage in hoofdberoep

Geen verplichte minimumbijdrage

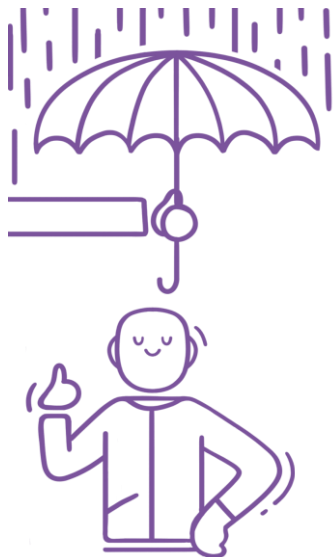

Waarom sociale bijdragen betalen?

Sociale voordelen

Wie is verzekerd?

- **Hoofdberoep**
- **Meewerkende echtgeno(o)t(e) maxi-statuu**
- Bijberoep
- Gelijkstelling met bijberoep (art.37)
- Student-zelfstandige
- Gepensioneerde

Welke?

Medische kosten/uitkering/vrijstelling bijdragen

Moederschap/vaderschap-geboorteverlof/adoptie-
en pleegouderverlof

Terug naar werkloosheid /overbruggingsrecht

Uitkering bij arbeidsongeschiktheid

Forfaitaire uitkering vanaf 1ste dag
na minstens 8 dagen ziekte
– via ziekenfonds

Tip

Denk aan een aanvullende
verzekering gewaarborgd inkomen

Kosten gezondheidszorgen

Tussenkost in kosten gezondheidszorgen
via ziekenfonds - consultatie dokter, operatie,
kiné, geneesmiddelen...

Tip

Via hospitalisatie verzekering
kan je je aanvullend
verzekeren

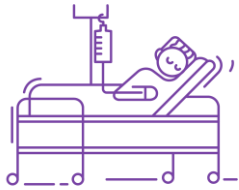
Opgepast
met niet betaalde
sociale bijdragen!

Gelijkstelling wegens ziekte

- Vrijstelling van sociale bijdragen voor wie niet meer kan werken door langdurige arbeidsongeschiktheid
- Verder sociaal verzekerd als zelfstandige
- Stopzetting activiteiten vereist!

Ziekte-uitkeringen

Bescherming bij
**gezondheids-
problemen**

Uitkering

- Vanaf 1e dag, op voorwaarde minstens 8 dagen ziek
- Vast dagbedrag afhankelijk van gezinssituatie

gezinslast	76,42 euro	± 1.986,92 euro/maand
alleenstaand	60,56 euro	± 1.574,56 euro/maand
samenwonend	46,65 euro	± 1.212,90 euro/maand

Mantelzorg

Bescherming
van het **gezin**

- Maximum 12 maanden loopbaanonderbreking
 - Minstens één volledige maand onderbreken
 - Voltijds of deeltijds
- Mantelzorg?
 - Ernstige ziekte, palliatieve zorgen, kind met een handicap
 - Partner, familielid tot de 2e graad, gezinslid met wie je samenwoont

Mantelzorg

Bescherming
van het **gezin**

- Uitkering
 - Voltijds: 1.574,68 euro per maand
 - Deeltijds: 787,34 euro per maand
- Maximum 4 kwartalen vrijstelling van sociale bijdragen (voltijds)
- Via sociaal verzekeringsfonds

Rouwverlof

Bescherming
van het **gezin**

- 10 dagen voor wie partner of kind verliest
- 99,51 euro/ dag
- Halve dagen niet mogelijk
- 4 kwartalen tijd voor aanvraag en opname

Recht op werkloosheidsuitkering

Wanneer je voorheen werknemer was heb je onder bepaalde voorwaarden recht op een uitkering.

Overbruggingsrecht

Wanneer je genoodzaakt bent om je activiteiten tijdelijk of definitief stop te zetten, kan je onder voorwaarden een uitkering krijgen:

- maandelijkse uitkering
- behoud van bepaalde sociale rechten

Tip

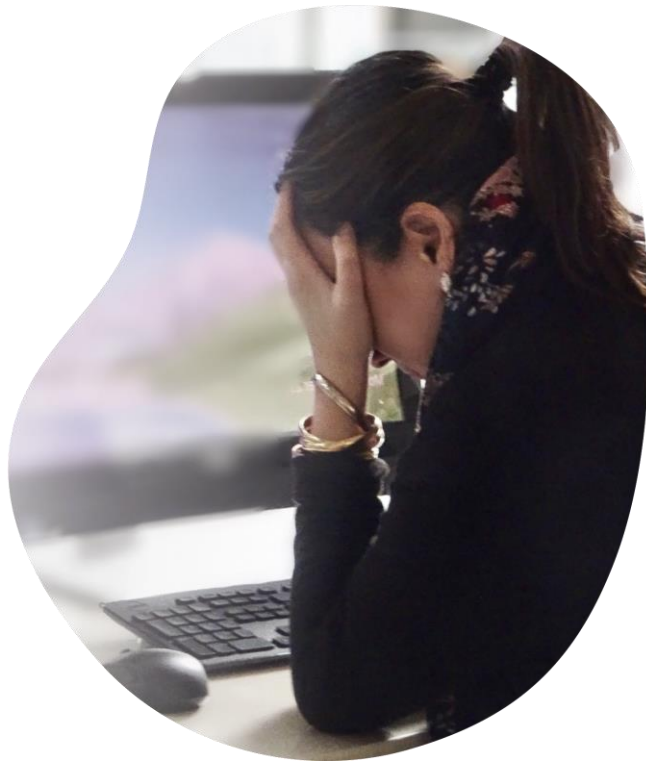
Om de gevolgen van de coronacrisis op te vangen, bestaan er specifieke types overbruggingsrecht

Overbruggingsrecht

Bescherming
bij **stopzetting**

- Nieuwe structuur vanaf 2023
- 2 toegangscriteria
 - Gedwongen onderbreking/stopzetting onafhankelijk van uw wil
 - Economische moeilijkheden
 - = officieel stopzetten

Gedwongen onderbreking/stopzetting onafhankelijk van uw wil?

- Natuurramp
- Brand
- Beschadiging van je uitrusting of gebouwen
- Allergie veroorzaakt door uitoefening beroep
- Beslissing van een 3^e of gebeurtenis die economische impact heeft
- Faillissement

Economische moeilijkheden?

- Leefloon
- Vrijstelling van sociale bijdragen
- Laag inkomen als zelfstandige

Overbruggingsrecht

Bescherming
bij **stopzetting**

- Maximum 12 maanden uitkering per gebeurtenis
 - *Elke zelfstandige heeft een 'basispakket' van 12 maanden + eventueel bijkomend recht*
- Uitkering:
 - 1.574,68 euro per maand zonder gezinslast
 - 1.967,73 euro per maand met gezinslast
 - Gedwongen onderbreking: per periode van 7 dagen
 - 393,67 euro/week, 491,93 euro/week
- Maximum 4 kwartalen recht op gezinsbijslag, geneeskundige verzorging en ziekte-uitkeringen per gebeurtenis
- Via sociaal verzekeringsfonds

Pensioenopbouw

Opbouw wettelijk pensioen via de betaling van sociale bijdragen

Bedrag? Datum?

→ mypension.be

Tip

Vul je wettelijk pensioen aan via

- Sociaal VAPZ
- IPT
- POZ

Kan je starten als zelfstandige of verder werken na pensioen?

Ja, maar – let wel – sommige zelfstandigen moeten hun inkomsten beperken om geen pensioenverlies te lijden.

Tip

Verder werken
→ sociale bijdragen
aan verlaagd tarief

Informatie over wanneer
een zelfstandige met
pensioen kan en hoeveel
pensioen hij zal krijgen?

 mypension.be

Hoe kan een startende zelfstandige zich beter beschermen?

Pensioen

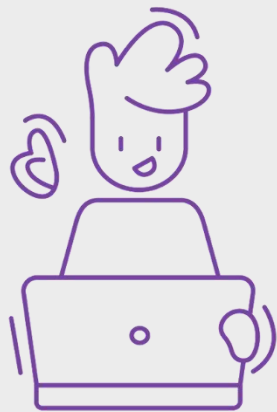
- (Sociaal) Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen (SVAP)
- Individuele pensioentoezegging (IPT)
- Pensioenovereenkomst voor Zelfstandigen (POZ)
- RIZIV-Voorzorgplan voor (para)medische beroepen
- Toppensioen-Pensioensparen

SVAP

- Voor wie?
 - Hoofdberoep
 - MWE maxi
 - Bijberoep: minimumbijdrage hoofdberoep
- Flexibele formule
 - Geen verplichte stortingen
- Premie 100% aftrekbaar
 - Fiscaal voordeel = minder belastingen betalen!
 - Sociaal voordeel = minder bijdragen betalen
- Sociaal VAP: solidariteitswaarborgen

Meer info

- Starters GPS
 - <https://www.liantis.be/nl/tools/startersgps>
- www.liantis.be

Heb je nog vragen ?